

כו . תולדות האמנות

חוג לימודים לב"א ולמ"א

מטרת הלימודים

- להקנות לתלמידים הבנה בתולדות האמנות ככלי לראייה רחבה של התרבות וההיסטוריה האנושית.
- לטפח בתלמידים כושר הבנה והערכה של יצירות האמנות בכל התקופות וברחבי העולם.
- לטפח את היכרותם התאורטית והמעשית של התלמידים בתהליכי ובתחומי היצירה השונים של האמנות החזותית.
- להקנות הכשרה מדעית לתלמידים אשר יעסקו במחקר ובביקורת האמנות.
- להכשיר את התלמידים לעבודה בהוראת תולדות האמנות ובשילוב האמנות בתחומי הוראה אחרים בבתי-ספר תיכוניים ובמוסדות להשכלה גבוהה.
- להכשיר תלמידים לעבודה במוזיאונים ובגלריות לאמנות.
- להקנות לתלמידים תשתית רחבה לכל עיסוק בייעוץ אסתטי ואמנותי.

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים לתואר הראשון בחוג היא במסגרת מסלול **דו-חוגי** והחל משנה ב' ניתן להתקבל ללימודים במסלול **החד-חוגי** (פרטים על מסלולי הלימודים ראו עמ' 82).

בחוג מוצעים קורסי מבוא וקורסים מתקדמים בתחומים הבאים:

- אמנות עתיקה וקלאסית
- אמנות ימי-הביניים
- אמנות הרנסאנס והבארוק
- אמנות מודרנית ועכשווית

בתחומים אלה הקורסים ניתנים בהיקף נ"ז מצומצם:

- אמנות יהודית
- אמנות ארץ-ישראל
- אמנות מוסלמית

סדר הלימודים לתואר הראשון

כדי לאפשר גמישות מירבית בהרכבת תכנית הלימודים, **חובה על כל התלמידים** להתייעץ ולהפגש עם יועצת החוג בזמן ההרשמה לקורסים.

בשנה א' יקבלו התלמידים בסיס רחב בתולדות האמנות על-ידי לימוד המבואות המחולקים לפי **תקופות** וקורסי עזר (מיתוסים קלאסיים באמנות חזותית ומקורות נוצריים לאמנות).
ניתן לדחות לשנה ב' מבוא אחד וקורס עזר אחד.
תנאי מעבר לשנה ב' - קבלת ציון עובר 60 בשלושה מבואות לפחות¹ וקורס עזר אחד.

בשנה ב' התלמידים ילמדו קורס אסתטיקה או קורס "אמנות כערך" בסך 2 נ"ז ויתחילו לימודי התמחות.

לימודי התמחות:

שנה ב'

בסמסטר א' על התלמידים ללמוד 4 נ"ז בשני קורסים מהמבואות הבאים:

1. **מבוא לאמנות יהודית**. 2. **מבוא לאמנות ארץ-ישראל**. 3. **מבוא לאמנות מוסלמית** (כל מבוא מחולק ל-2 קורסים).

בסמסטר ב' התלמידים יבחרו 4 נ"ז נוספות משלושת המבואות לעיל.

שנים ב' ו-ג'

התלמידים יבחרו קורסים המעניינים אותם, בהיקף של 16 נ"ז (8 בכל שנה) מבין קורסי ההתמחות לשנים ב'-ג', **בשתי תקופות לפחות**. במרבית הקורסים התלמידים נדרשים לכתוב עבודה בכתב במקום בחינה.

מומלץ לתלמידים ללמוד **שפת מחקר ברמת מתחילים** בהיקף 8 נ"ז. סך הנקודות הסופי שלהם יהיה ב-4 נ"ז יותר.

התלמידים יכתבו **שתי עבודות סמינריוניות** בשתי תקופות, במשך שנתיים, בתיאום עם המרצה.

כדי להכיר את יצירות האמנות המקוריות ישתתפו התלמידים במהלך לימודיהם בסירי לימודים בהדרכת מורי החוג, במוזיאונים ובאתרים שונים.

סדר הלימודים לתואר הראשון

			חובה פקולטתית:
ני"ז	2	תרג	קורס מיומנויות הקריאה והכתיבה ¹
			שנה א'
ני"ז	20	שו"ת	4 קורסי מבוא לפי תקופות ² מיתוסים קלאסיים באמנות חזותית מקורות נוצריים לאמנות
ני"ז	2	תרג	
ני"ז	2	תרג	
ני"ז	24		
			שנה ב'
ני"ז	2	שו"ת	אסתטיקה או "אמנות כערך" - א' מבוא לאמנות ארץ-ישראל או מבוא לאמנות יהודית או אמנות מוסלמית
ני"ז	4	שיעור	
ני"ז	8	שו"ס	קורסי התמחות לשנה ב' בשתי תקופות לפחות
ני"ז	14		
			שנים ב'-ג'
ני"ז	4		לימודי בחירה מתוך קורסי החוג לימודי בחירה מחוץ לחוג
ני"ז	6		
ני"ז	10		
			שנה ג'
ני"ז	8	סמ	קורסי התמחות של שנה ג' שתי עבודות סמינריוניות ³
ני"ז	ללא		
ני"ז	8	סה"כ	
ני"ז	4		+ קורס מתכנית "אבני פינה" ⁴

סה"כ 60 ני"ז⁵

¹ פטורים מקורס זה תלמידים: א. השיגו ציון 140 ומעלה בחלק המילולי במבחן הפסיכומטרי
ב. לומדים את הקורס באחד החוגים המפורטים להלן, ראו עמ' 82 ואילך.
² **קורס מבוא** הממחולק לשני קורסים נפרדים (אחד בסמסטר א' ואחד בסמסטר ב')
חובה על התלמידים ללמוד את שניהם **באותה שנת לימודים**.
³ כתיבת העבודה אינה מוזכה בני"ז, אך ציון העבודה ייחשב בשקלול הסופי לתואר כ-4 ני"ז.
⁴ על התלמידים שחוגם השני בפקולטה אחרת להגיע למוזכרות החוג ליעוץ בנדון, מידע בנוגע
לקורסי "אבני פינה" ראו עמ' 82.
⁵ תלמידים הלומדים **שפת מחקר** בהיקף 8 ני"ז, ילמדו בשנה ב' קורסי התמחות 6 ני"ז (במקום 8)
וקורסי בחירה **מחוץ לחוג** 4 ני"ז (במקום 6) ובסה"כ 64 ני"ז (במקום 60 ני"ז).

תכנית לימודים משותפת לבוגר באמנויות ומינהל עסקים עם דגש בתולדות האמנות

מטרת הלימודים

מטרת התכנית היא להכשיר בוגרים שהשכלתם משלבת הבנה עסקית ואמנותית של האופן בו מוסדות תרבות ואמנות מאורגנים ומנוהלים. התכנית מיועדת למתעדתים להשתלב בתפקידים שונים בעולם האמנות בכלל ולמעוניינים לעסוק בניהול מוסדות תרבות בפרט. התלמידים נפגשים במהלך לימודיהם בתכנית עם היבטים ערכיים, היסטוריים וביצועיים של ניהול מוסדות אמנות ושל העקרונות העומדים בבסיס קיומם ורוכשים ידע מעשי הנדרש לעבודה מסוג זה. בנוסף, התלמידים לומדים לעומק את תחום תולדות האמנות ומתוודעים בצורה משמעותית לתחומי האמנויות האחרים הנלמדים במסגרת החוג למוסיקולוגיה והחוג ללימודי התאטרון. כמו כן נחשפים התלמידים לקורסים נוספים העוסקים בקולנוע, לימודי פרפורמנס, תרבות ויזואלית בת זמננו ועוד.

מבנה הלימודים

תכנית לימודים זו היא במסלול **דו-חוגי: לימודים בחוג לתולדות האמנות, במקביל ללימודים בחוג למינהל עסקים**. נוסף לקורסים בתולדות האמנות, כוללים הלימודים גם קורסים ייעודיים העוסקים בחשיפה למגוון תחומי האמנות, בחוויה האמנותית, בניהול בישראל, ועוד. התכנית כוללת גם **פרויקט מעשי** בליווי אנשי מקצוע, שבמסגרתו זוכים התלמידים להתנסות בעבודה בשטח במוסד תרבות ישראלי. התכנית מציעה לתלמידים מצטיינים את האפשרות לעבור בשנה השלישית ללימודיהם למסלול מיוחד לתואר שני ובמסגרתו לסיים תואר מוסמך במנהל עסקים (MBA) בתוך ארבע שנים מתחילת הלימודים או תואר מוסמך (MA) בתולדות האמנות.

תנאי הקבלה

על מנת להתקבל לתכנית יש לעמוד בתנאי הקבלה של החוג למינהל עסקים.

סדר הלימודים לתואר הראשון

אגד קורסי אמנויות

קורסי חובה

שנה א'

אמנות כאן ועכשיו: החוויה האמנותית א' שו"מ 1 נ"ז

שנה ב'

אמנות כאן ועכשיו: החוויה האמנותית ב' שו"מ 1 נ"ז

האמנות כערך וערך האמנות א' שיעור 2 נ"ז

שנה ג'

תרבות ואמנות בישראל: היבטים ארגוניים שו"מ 2 נ"ז

קורסי בחירה - שנים א'-ג'

קורסי בחירה בתחום האמנויות (שלא מהחוג לתולדות האמנות) 10 נ"ז

16 נ"ז

קורסי חובה - קורסי מבוא, תאוריה ומיומנויות

שנה א'

ארבעה מבואות לפי תקופות 20 נ"ז

מיתוסים קלאסיים באמנות חזותית 2 נ"ז

יסודות נוצריים לאמנות 2 נ"ז

שנים ב'-ג'

אסתטיקה א': תאוריות אסתטיות נבחרות של אמנות חזותית⁶ 2 נ"ז

קורסים באמנות ארץ-ישראל ו/או אמנות יהודית

ו/או אמנות מוסלמית 4 נ"ז

30 נ"ז

קורסים מתקדמים - חובה - שנים ב'-ג'⁷

קורסי בחירה בחוג לתולדות האמנות⁸ 6 נ"ז

שנה ג'

קורסי התמחות של שנה ג' 6 נ"ז

+כתיבת שתי עבודות סמינריוניות⁹ ללא נ"ז

12 נ"ז

קורסי חובה מחוץ לחוג

קורס מתכנית "אבני פינה" - תחום ניסויי¹⁰ 2 נ"ז

סך הנ"ז בתכנית בהדגש תולדות האמנות: 60 נ"ז¹¹

⁶ חובה לתלמידי המסלול המשותף.

⁷ במידה שיוצע סמינריון במסגרת התכנית המשותפת עם מינהל עסקים, התלמידים ילמדו

סמינריון זה במקום אחד מהסמינריונים של החוג.

⁸ בשנה ב' יש ללמוד לפחות קורס מתקדם אחד.

⁹ כתיבת העבודה אינה מזכה בני"ז, אך ציון העבודה ייחשב בשקלול הסופי לתואר כ-4 נ"ז.

¹⁰ על התלמידים ללמוד בנוסף קורס מתכנית "אבני פינה" במינהל עסקים, בהיקף 2 נ"ז.

¹¹ תלמידים הלומדים שפת מחקר בהיקף 8 נ"ז, ילמדו בשנה ב' קורסי בחירה בתחום האמנויות

(שלא מהחוג לתולדות האמנות) בהיקף 6 נ"ז (במקום 10) ובסה"כ 64 נ"ז (במקום 60 נ"ז) ועל

בסיס מקום פנוי.

סדר הלימודים לתואר השני

בשלב הלימודים המתקדמים יתמחו התלמידים באחת מהתקופות או הנושאים בהם התמקדו בלימודי התואר הראשון. אם יבחרו בתקופת התמחות אחרת, יחויבו בלימודי השלמה.

ניתנת לתלמידים אפשרות להתמחות גם בתקופות או בנושאי-חתיך שאינם מוצעים בחוג, בהתייעצות עם המדריך והיועץ לתלמידי המוסמך של החוג.

כמו כן ניתן לקחת קורסי בחירה תאורטיים באקדמיה לאמנות ועיצוב "בצלאל" בפרויקט "עיר-אקדמיה".

הלימודים למ"א מתנהלים בשני מסלולים:

1. המחקרי (מסלול א')
2. הלא-מחקרי (מסלול ב')

פירוט מלא על לימודי המוסמך, כולל תנאי מעבר ללימודי תואר דוקטור, ראו **עמ' 91** ואילך בפרק הדין ב"ידיעות לתלמידי התואר השני והתואר השלישי".

נוסף לכללי הפקולטה הנוגעים ללימודי המוסמך במסלולים השונים, חלות על **תלמידי החוג לאמנות החובות שלהלן**:

מסלול א' - מחקרי

היקף הלימודים במסלול זה, מלבד שפות זרות ומשימות בכתב הוא 28 נ"ז, מהן 16 נ"ז לפחות מלימודי החוג. יתרת לימודיהם ילמדו התלמידים בחוג או מחוצה לו, בהתייעצות עם המדריך האישי או עם יועצי החוג ללימודי מ"א. חלוקת הלימודים היא כדלקמן:

תהפוכות הדיסציפלינה: מגמות משתנות בראי ההיסטורי שו"ת	2	נ"ז
השפה החזותית: מבט חוצה גבולות שו"ת	2	נ"ז
לתלות את האוצר: פעולות מוזיאליות בעין ביקורתית שו"ת	2	נ"ז
קורסי בחירה מלימודי המ"א, בחוג או מחוצה לו שו"ת	12	נ"ז
סמינריונים סמ	8	נ"ז
סמינריון חוגי	2	נ"ז
סה"כ	28	נ"ז

שפות מחקר

כל התלמידים חייבים לקבל ציון עובר בשפת מחקר נוספת ברמת **מתקדמים**. השפה תיקבע בהתאם לנושא ההתמחות, בעצה עם המדריך ובאישור יועצי החוג ללימודי מ"א.

לתלמידים מצטיינים, המתכוונים להמשיך ללמוד במסלול המחקרי, מומלץ ללמוד שפת מחקר שלישית, ברמת מתקדמים (8 ש"ש).

עבודות

1. באחד מסמינריוני ההתמחות יש לכתוב עבודה סמינריונית באורך מלא ובשני כתיבת רפראט.

עבודות

2. באחד מסמינריוני ההתמחות יש לכתוב עבודה סמינריונית באורך מלא ובשני כתיבת רפראט.

עבודות

3. באחד מסמינריוני ההתמחות יש לכתוב עבודה סמינריונית באורך מלא ובשני כתיבת רפראט.
4. בשנה השנייה יכתבו התלמידים **עבודה סמינריונית בעלת אופי מחקרי** בתחום ההתמחות.
5. ניתן להמיר את העבודה הסמינריונית בהגשת הצעת מחקר לדוקטורט. אפשרות זו פתוחה רק בפני מי שיממש לימודים לתואר שלישי באוניברסיטה העברית בשנה העוקבת.

בחינה מסכמת

בתום השנה השנייה (ולאחר סיום כל חובות שמיעת הקורסים, כולל שפה זרה) ייבחנו התלמידים בחינה מסכמת שתכלול לפחות שתי תקופות נרחבות, ושנושא הבחינה לא נלמד על-ידם כשיעור או כסמינריון. התלמידים רשאים לבחור את המורה הבוחן מבין מורי החוג הבכירים. הבחינה המסכמת תתבסס על ביבליוגרפיה שתסוכם בין התלמיד/ה לבין המורה הבוחן. יתקיימו שלושה מועדי בחינה בשנה. הבחינה תיבדק על-ידי שני מרצים.

מסלול ב' - לא מחקרי

היקף הלימודים במסלול זה, מלבד עבודות בכתב, הוא **40 נ"ז**, מתוכן 28 נ"ז מלימודי החוג ו-12 מחוץ לחוג, בהתייעצות עם יועצי החוג למ"א. (תלמיד במסלול ב' רשאי במהלך לימודיו לעבור למסלול א').

חלוקת הלימודים בחוג היא כדלקמן:

2	נ"ז	תהפוכות הדיסציפלינה: מגמות משתנות בראי ההיסטוריה שו"ת
2	נ"ז	השפה החזותית: מבט חוצה גבולות שו"ת
2	נ"ז	לתלות את האוצר: פעולות מוזיאליות בעין ביקורתית שו"ת
24	נ"ז	קורסי בחירה מלימודי המ"א, בחוג או מחוצה לו שו"ת
8	נ"ז	סמינריונים סמ
2	נ"ז	סמינריון חוגי
40	נ"ז	סה"כ

עבודות

1. התלמידים יכתבו שתי עבודות סמינריוניות: **אחת** בתקופת/בנושא ההתמחות; **השנייה** בסמינריון בחוג או בסמינריון **מחוץ לחוג**, לפי בחירת התלמידים.
2. התלמידים יגישו שני רפראטים: אחד בחוג בתקופת או בנושא ההתמחות; השני בסמינריון בחוג או בסמינריון **מחוץ לחוג**, באותו קורס בו לא הוגשה עבודה סמינריונית.